

Ağaçların Kesme, Ölçme, Sürütme, Yükleme Ve Taşıma, İstif Vb. İşlerinde Meydana Gelen İş Kazası Olayında İş Ve Eser Sözleşmesinin Ayrımı

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

06 Ağustos 2023

Sirküler No: 862

İş Kazası Olayında İş ve Eser Sözleşmesinin Ayrımı konusunu Yargıtay Onuncu Hukuk Dairesinin 13 Aralık 2022 tarihli kararı (E.2021/10117, K.2022/15849) ile açıklayacağız.

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkillerinin murisinin 27.08.2017 tarihli iş kazası neticesinde vefatı nedeniyle, müvekkillerinin her biri lehine 1.000,00 TL’şer maddi ve sigortalının annesi ... lehine 20.000,00 TL, eş ... ve çocuklar ... lehlerine 35.000,00 TL’şer manevi tazminatın kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle davalılardan müstereken ve müteselsilen tahsilini talep etmiş, yargılama sırasında maddi istemlerini sigortalının eşi lehine 169.216,38 TL, çocuk ... için 5.529,64 TL’ye, çocuk ... için 42.726,05 TL’ye artırmıştır.

Davalı ... vekili cevap dilekçesinde özetle; yetki ve husumet itirazlarının bulunduğunu, zaman aşımı ve hak düşürücü süre itirazında bulunduklarını, davaların ayrılması talebi olduğunu, müvekkili kurum hukuki

olarak ihale makamı olduğunu, üst işveren olmadığını, dava konusu olayda sunulan nedenlerle müvekkili

kuruma izafe ettirilecek bir kusur bulunmadığını, bu nedenle davacıların haksız ve mesnetsiz davasının

reddine karar verilmesini talep etmiştir. Ayrıca, davalı şirket vekilinin cevap dilekçesinde özetle; müteveffa ...’in orman kesimi yapan işinde tecrübeli ve işinde uzmanlaşmış bir işçi olduğunu, müvekkili işveren şirket iş güvenliği tedbir ve gereklerine uygun davranan bir şirket olduğunu, iş yerinde de iş güvenliği uzmanı istihdam ettiğini, müvekkil şirket iş güvenliği uzmanı aracılığıyla gereken iş güvenliği önlemlerini almış gereken eğitimleri vermiş iş güvenliği araç ve kıyafetlerini müteveffa ...’e teslim ettiğini, Müteveffa ... yaptığı işin farkında olan ve yaptığı işin tehlikelerini bilen ve bu tehlikelerden kurtulmasını da bilen bir işçi olduğunu, Alanya 5. Asliye Ceza

Mahkemesinin 2018/178 Esas sayılı dosyası ile yargılaması yapıldığını, kusur incelemesinde ...'in kusurlu bulunduğunu, her ne kadar müvekkil şirkette kusurlu bulunmuşsa da iş güvenliği uzmanında istihdam edildiği iş yerinde gerekli iş güvenliği önlemlerini aldırarak işveren kusuru olmadığını, bu nedenle müvekkili şirket yönünden kusur durumunun müvekkil şirket lehine değişeceğine ve ortadan kalkacağına inandıklarını, haksız ve yersiz açılan davanın reddini talep etmiştir.

İlk derece mahkemesi kararında özetle: “Söz konusu davada davalılardan ve Tar. Ür. İnş. Mlz. San. ve Tic. Ltd. Şti. ile ... arasından alt işveren-üst işveren ilişkisi bulunmaktadır. Davacıların murisi işçi ...'in ve Tar. Ür. İnş. Mlz. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin, Alanya Orman İşletme Müdürlüğünden aldığı ağaç kesim işinde çalışan sigortalısı olduğu, 27/08/2017 tarihinde iş yerinde çalıştığı sırada, iş kazasına maruz kaldığının Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının kararı ile de sabit olduğu, davacının maruz kaldığını iddia ettiği iş kazası nedeniyle tarafların kusur durumuna ilişkin olarak mahkememizce aldırılan bilirkişi heyetinin 10/01/2019 tarihli raporda davalı ve Tar. Ür. İnş. Mlz. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin %75 oranında kusurlu olduğu, davalı ...'nın kusurunun bulunmadığını belirttiği, müteveffa ...'in iş kazasının gerçekleşmesinde %25 oranında kusurlu olduğunun belirtilmiş olduğu, muris ...'in davacı eş, anne ve çocuklarının desteği olduğu, aktüerya bilirkişi raporunda kusur durumu ve SGK tarafından davacı eş ve çocuklara ödenmiş olan peşin sermaye değerli ödemeleri dikkate alınarak davacı eş ...'in 167.566,38 TL, davacı çocuk ...'in 5.529,64 TL, davacı çocuk ...'in 42.726,05 TL ve davacı annenin 47.507,01 TL tutarında murisin desteğinden yoksun kaldığının belirlendiği, 20/02/2020 tarihli ek bilirkişi raporunda ise cenaze masraflarının 1.650,00 TL olarak belirlendiği, bilimsel veri ve içeriğe sahip, Yargıtay denetimine elverişli aktüerya bilirkişi raporu esas alınarak davacının ıslah ettiği miktar kadar davanın kabulüne karar vermek gerekmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararında özetle; “SGK müfettişi tarafından hazırlanan 16.02.2018 tarihli raporunda meydana gelen kazanın 5510 sayılı Kanunun 13.maddesinin (a) ve (b) alt bentlerine göre iş kazası olduğu, kazanın meydana gelmesinde işveren ve Tar. Ür. İnş. Mlz. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin %75, kazazedenin ise %25 kusurlu olduğu belirtilmiş, mahkeme tarafından sırasında orman mühendisi ve iş güvenliği uzmanlarından alınan 10.01.2019 tarihli raporda davalı şirketin %75, oranında, kazazedenin %25 oranında kusurlu olduğu, Orman İşletme Müdürlüğünün ise olayda kusurunun olmadığı yönünde rapor verilmiştir.

Eser sözleşmesinde tarafların edimleri birbirinin karşılığını oluşturmakta olduğundan tam iki tarafa borç yükleyen sözleşmedir. Bu sözleşmenin unsuru olan meydana getirilecek eser, aynı zamanda sözleşmenin konusunu oluşturur. Ayırt edici diğer bir temel unsur ise bedeldir. Meydana getirilecek bir sonuç bulunmasına rağmen bedel ödenmeyeceği kararlaştırılmış ise eser sözleşmesinin varlığından söz

edilemez. Bedel, eser sözleşmesinin unsuru ise de tarafların anlaşırken bedeli kararlaştırmamış olmaları

sözleşmenin kurulmasına etki etmez. Taraflar kararlaştırmamış olsa da bedel ödeneceğini taraflar biliyor

veya bilmesi gerekiyor ise eser sözleşmesinin bulunduğu yine kabul edilecektir.

Eser sözleşmesinin konusu, meydana getirilmesi istenen sonuştır. İstenen sonuç, bir şeyin yapılmasına ilişkin olabileceği gibi, ortadan kaldırılmasına, iyileştirilmesine veya montajına ilişkin de olabilecektir. Diğer bir ifadeyle baştan yeni bir eser meydana getirilmesine ilişkin olabileceği gibi mevcut bir eserde yapılacak değişiklik veya ilavelerle farklı bir hale getirilmesine de ilişkin olabilir.

Eser sözleşmesinde yüklenici, iş sahibinin istemi üzerine kural olarak bir şey meydana getirmeyi ve bedel karşılığında teslim etmeyi üstlenmektedir. Sözleşmede beceriye dayalı sonuç unsuru yerine emek verilmesi üstün ise eser sözleşmesi değil, hizmet sözleşmesi söz konusu olacaktır (YHGK'nun 14.11.2019 ve 2016/21-627 E- 2019/1192 K sayılı ilamı da bu yöndedir).

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelere göre; Davalı ... Müdürlüğünün, 08.08.2017 tarihinde Açık Artırma ile Dikili Ağaç Satışı kapsamında **ağaçların kesme, ölçme, sürütme, yükleme ve taşıma, istif vb. işlerini** diğer davalı Ltd. Şti.'ne verdiği, ve 11.08.2017 tarihinde de davalılar arasında işe başlama tutanağının imzalandığı bu şekilde davalı ... Müdürlüğünün işin yapıldığı sahadan el çektiği, sigortalı ...'in olay tarihinde davalı şirket işçisi olarak ... Mevkii olarak geçen yerde 27.08.2017 günü saat:16:15 sıralarında **kesmiş olduğu ağacın budak kısımlarını temizlediği esnada, ağaç ile birlikte 5-6 metre yükseklikten yuvarlanması ile birlikte ağacın başına çarpması sonucunda vefat ettiği olayda,** davalı ... Müdürlüğünün iş kazasının gerçekleşmesine bir dâhilinin bulunmadığının ve sözleşme şartları ile dosya kapsamındaki delillere göre; davalılar arasındaki ilişkinin asıl - alt işveren ilişkisi olarak değerlendirmenin mümkün olmamasına ve taraflar arasındaki ilişkinin bir istisna (eser) akti olarak değerlendirilmesinin gerektiğinin açıkça anlaşılabilir olmasına, nitekim kusur raporunda davalı ... Müdürlüğüne bağımsız bir kusur oranının da verilmemiş olmasına göre; davalı ... Müdürlüğünün asıl işveren sıfatıyla hükmedilen tazminatlardan diğer davalı şirketle beraber sorumluluğuna karar verilmesi hatalı olmuştur.

O halde mahkemece yapılacak iş davalı ... hakkındaki davayı reddetmek, davacı tarafça kararın temyiz edilmemiş olması nedeniyle usuli kazanılmış hakları gözeterek diğer davalı şirketin sorumluluğuna yönelik karar vermekten ibarettir.

Sonuç olarak; ağaçların kesme, ölçme, sürütme, yükleme ve taşıma, istif vb. işlerinde çalışanlar olayın özelliğine göre iş, hizmet akdi ilişkisi değil eser akdi ilişkisi olduğu ve dolayısıyla meydana

gelen kaza olayının iş kazası olayı olarak kabulü mümkün olmamaktadır.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirkülerleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/agaclarin-kesme-olcme-surutme-yukleme-ve-tasima-istif-vb-islerinde-meydana-gelen-is-kazasi-olayinda-is-ve-eser-sozlesmesinin-ayrimi/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 09:41 tarihinde üretilmiştir.

Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net